

Németh Eszter:

A rejtélyes lányok

3. oldal

HARC A KÖNYVEKÉRT

– egy aukció története

5. oldal

„A művészet

a legmagasabb rendű

emberi tevékenység”

– interjú Balázs Gézával

6. oldal

Nem csak újságot

olvasunk a táborban

8. oldal

Fotó: Cseh Lucia és Gömbös Luca

Palotás Zsuzsi: Mindenki benne van

Számomra az irodalom elsősorban a költészet. Az a rímekbe öntött furcsa valami, ami lépten-nyomon jelen van a világban és akarunk ellenére is a tudatunkig szivárog. Mindenki benne van és mindenki be tudja fogadni, csak a saját egyéni szűrőjén kell átfolyjon. Rengeteg olyan költői kép, asszociáció rejtőzik bennünk, amelyekből a legfrappánsabb megjegyzéseink, a legigényesebb megszólalásaink erednek, és szerintem a belső irodalmi eszközeinkkel tudjuk megfogalmazni, kik is vagyunk.

Ezért még abban is, aki „fénytávolságokra” hiszi magát az irodalomtól, megvan az igény, hogy szépen fogalmazzon és úgy írjon, beszéljen és alkosson, hogy összhangban legyen saját magával. Aki alkot, az kreatív, aki kreatív, az különlegességre törekszik, különleges pedig az, ami sallangmentes és eredeti. Az eredetiségbe pedig mindig keveredik egy kis elvontság. Így szerintem kreatívként mind örült módon elvontak vagyunk, persze mindenki a saját keretein belül. És mi másról szólna a kreativitás, mint a

határaink feszegetéséről, bátorságról és elhatározásról?

„Nem művészetet hozok létre, hanem káoszt” – hangzik az egyik kedvenc idézetem. Napról napra egyre erősebben érzem azt, hogy az irodalmat nem egy „valaminek” érzem, hanem egy „valakinek”, aki belém bújlik, ha egy tartalmas és fontos gondolatot szeretnék közölni, és uralja a bennem lévő kaotikus gondolatokat. A káosz pedig az én hamisítatlan valóságommá válik.

FELADAT: TÍZ SZÓBÓL SZTORI

A csoporttagoknak az alábbi tíz szó felhasználásával kellett rövid elbeszéléseket alkotniuk: lilahagyma, körömkefe, máz, hangulat, ingatag, rekettyés, keserédes, jubileumi, ajtó, menthetetlen.

Vida Zsani: Van élet a halál után

Kedves Olvasó, Hallgató! Mesélek neked egy történetet egy dolgos, tisztességes emberről. Régen, még az én születésem előtt is, sőt a szüleim születése előtt is, élt egy öregember. Egy gyakorló, dolgozó ember volt, aki mindig máshol hasznosította tapasztalatait. Volt, amikor körömkeféket készített, és volt, amikor mázolt. Egyszer egy meleg nyári napon egy fesztiválon kellett besegítenie.

Ez egy jubileumi ünnepség volt, nagyon sok ember gyűlt össze. Voltak különböző programok, hogy szórakoztathassák az embereket, és finomságok is – keserédes, édes, gyümölcsös, mi szem-szájnak ingere. Az ilyen és ehhez hasonló édességeket áruló pultok előtt gyermekek sokasága gyűlt össze, vagy épp futott el a szüleikhez, hogy meggyőzze őket, neki mindenképpen szüksége van a kirakatban elhelyezett cikkek egyikére. Nem minden gyerek járt sikerrel: voltak határozottabb, következetesebb szülők. Játékok is szórakoztatták a népet: néhány fiatal vízeshor-

dóból vadászta az almát a szájával, mások a céllövöldében töltötték a szabadidejüket. Itt is hosszú sorok kígyóztak.

Emberünknek építenie kellett, karbantartani, és figyelnie a szerkezetek biztonságos működésére. Naphosszat dolgozott, figyelt, vigyázott. Épp egy gyorsabb ritmusú dalt játszott a zenekar – amire nem melleleg sokan táncoltak a helyszínen –, amikor egy már nagyon ingatag ajtószárny megadta magát, és lezuhant. Mindenki a főbejárat felé tekintett a zaj hallatára, ugyanis az ott elhelyezett kovácsoltvas kapu szárnya zuhant le. Hirtelen sikoltozni kezdtek. Még a rekettyésből is előbújtak az állatok, ők is megéreztek a rossz történetet. Észrevették, hogy az ajtószárny egy emberre esett. Nem résztvevő volt vagy nézelődő. A mi emberünk volt az, akiről ez a történet is szól. Súlyos fejsérülést szenvedett.

Mentőt hívtak, intézték a szokásos teendőket, amit ilyen esetben tenni illik. Sok – már több mint sok – életmentő műtéten esett át, majd

az orvosok közölték barátaival és hozzátartozóival, hogy menthetetlen, neki eddig tartott földi pályafutása. A férfi azonban nem adta fel. Azt kérte, kezeljék úgy, mintha lenne esélye a túlélésre. Ahogy teltek a napok, múltak a hónapok, elérkezett a férfi balesetének egy-éves évfordulója. Már nem vizsgálták, csak kezelték, ahogy addig, mert biztosak voltak benne, hogy meghal. Azonban a férfi küzdött, és felépült. Folytatta életét, ahol abbahagyta, családot alapított, és dolgozott tovább becsületesen – lilahagymát árult.

És itt vagyok én, kedves Olvasó, én, aki ezt a történetet mesélte neked. Itt vagyok, és ezt annak köszönhetem, hogy régen ez a munkás harcolni akart az életéért, hogy élhessen magáért, a gyermekeiért, majd később az unokáiért. Igen, bizony, ez a rendkívül becsületes ember az én nagyapám. Még most is él, nyolcvanhat évesen ép és egészséges. Akárcsak mi. Mert küzdött azért, amit, akit és akiket szeret.

Lampert Kitti: Szücs Tibor polgármester úr

A téli reggel szürkére festette az egész kisvárost. Az eget sötét felhők borították, amik a koromfekete füsttel elkeveredve úgy néztek ki, mint a lefolyóba szivárgó piszkos víz. Az ilyen időjárás nincs jó hatással az ember hangulatára. Szücs Tibor, a városka polgármestere egykedvűen állt az ablakban egy kósza napsugarat keresve. Téblábolását csak a kávégép berregése szakította meg. Keserédes öröm egy unalmasnak ígérkező napon.

Miközben a kávéját kortyolgatta, hanyagul belelapozott a naptárába. A lapok gyűröttek voltak, és egyiket-másikat méreletes kávéfol-

tok tartították. Szücs Tibor ugyanis elfoglalt ember volt, polgármesteri feladatai gyakran összecsaptak feje felett. A teleírt, kusza oldalak láttán nagyot sóhajtott: ismét egy menthetetlen nap várt rá. Konzultációk, megbeszélések és mérhetetlen papírmunka. Már rég nem érdekelte a munkája, de a keresete miatt semmiképp sem akart lemondani pozíciójáról. A városka csekély lélekszámából adódóan úgysem lenne utóda. Így maradnak az unalmas és egyforma jubileumi ünnepségek, a bontásra ítélt, ingatag önkormányzati ingatlanok körülötti pereskedés, valamint a város

északi végében lévő rekettyés hajléktalan lakóit övező közfelháborodás. Csupa olyan dolog, aminél reggelente sokkal fontosabb a kávé mellé kent lilahagymás zsiros kenyér és a tízórára csomagolt mázas fánk. Szücs Tibor szerette a kényelmes beidegződéseket.

A naptártól ellépve az órára nézett, és szitkozódva öltözködni kezdett. Ismét elkésett. Amikor azonban a polgármester úr, kezében az uzsonnájával, hóna alatt a pecsétes naptárral kilépett az ajtón, egy kósza napsugár utat tört magának a szürkéségben.

Király Gábor: Egy átlagos lilahagyma története

Egyszer volt, hol nem volt, élt a nagyvilágban egy lilahagyma. A barátai szerették, becsülték és elfogadták. A legjobb barátja egy, a nyáron ötvenedik, vagyis jubileumi életévét betöltő körömkefe volt.

Ez a lilahagyma, aki szintén egyidős volt barátjával, menthetetlenül szerelmes lett a rozsdás mázú körömkefébe. A körömkefe is ugyanígy érzett iránta. Mindig egy rekettyés-

ben találkoztak, ugyanis szüleik nem támogatták kapcsolatukat. Egy júliusi napon mindketten elmentek Egerbe, és ott felkeresték a médiatábor. De a körömkefe megváltozott: a szülei telebeszéltek a fejét hazugságokkal, és ezért most már elítélte a lilahagymát.

Ezt legjobban az ingatag hangulatából lehetett észrevenni – meg persze abból, hogy túl sokat használta a „keserédes” szót, még

akkor is, ha semmi köze nem volt ahhoz, amihez hozzáfűzte. A lilahagyma elhívta a szobája ajtajához, és elmondta erről a véleményét. Ekkor a körömkefe megpofozta, és hazament, mert már nem kívánt a társaságában maradni.

A lilahagyma még mindig depressziós, ha azóta uborkasalátát nem csináltak belőle.

FELADAT: IGAZ VAGY HAMIS

A csoporttagoknak egy olyan történetet kellett megírniuk, melyről nehéz eldönteni, megtörtént eseményeken alapszik-e.

Németh Eszter: A rejtélyes lányok

Fotó: Cseh Lucia

Megérkeztünk az Egerben tartott Média-táborba. Regisztráltunk, kaptunk kulcsot a szobánkhoz és beköltöztünk, majd egy megnyitó rendezvényen vettünk részt. Ezek után elmentünk vacsorázni. Leszállt az éj. A rádióban bementék, hogy mindenki menjen be a szobájába, ideje megfürdeni, fogat mosni, pizsamába bújni, majd aludni. Felkeltünk a folyosón lévő kanapéről a szobatársaimmal, és úgy tettünk, ahogyan azt bementék a rádióban. Amikor már felvettük a pizsamát, észrevettük, hogy a folyosón felkapcsolva hagytuk a villanyt, így hát az ajtóhoz leg-

közelebb lévő ment ki, hogy lekapcsolja – aki természetesen én voltam. Kinyitottam az ajtót, mire megláttam, hogy kint a folyosón közvetlenül a mi szobánk ajtaja előtti villanykapcsoló mellett ül egy lány. Mihelyt kijöttem, felkelt, lekapcsolta a villanyt, majd odajött hozzám, megfogta a csuklóm, és a szobájába futott! Ez meg mi volt? – gondoltam magamban. Az első alkalommal még annyira nem foglalkoztam ezzel a dologgal, de a következőnél már kicsit ijesztő volt. Másnap este direkt lekapcsoltuk a villanyt, amikor a szobánkba mentünk, valaki mégis

felkapcsolta lefekvés előtt! Az egyik szobatársam kiment, hogy lekapcsolja, és ő is egy lányt talált az ajtónál. Nem ugyanaz a lány volt, akit én láttam, viszont ugyanazt tette: lekapcsolta a villanyt, odament a szobatársamhoz, megfogta a csuklóját majd befutott a szobájába! Ebben az volt a furcsa, hogy ugyanabba a szobába futott, ahová az előző lány. Már nagyon idegesítőnek véltük ezt a dolgot, és megpróbáltuk kideríteni a következő napon, hogy kik ezek a lányok, és miért csinálják ezt állandóan. Sajnos nem jártunk sikerrel. A harmadik este a második szobatársammal is ez történt: szintén egy másik lány tette, és szintén ugyanoda futott, ahová a többi!

Aztán rávettük magunkat, hogy odamenjünk a szobájuk ajtajához. Bekopogtunk, hogy megkérdezzük: miért csinálták ezt állandóan? Hallottuk, hogy zörög a kulcs az ajtóban, mire egy lány kinyitotta az ajtót. Csalódottan vettük észre, hogy ő nem egyike éjszakai háborgatóinknak. Megérdeklődtünk a recepciónál, hogy nem látta-e olyan lányokat, akikkel esténként találkoztunk. Nemleges választ kaptunk. Megkérdeztünk más embereket is, akik elmondták a lányok neveit. Megnéztük ezt a három nevet a táborozók listáján, de nem szerepeltek rajta!

Molnár Blanka: A maradékfaló táborlakó

Egy rémes pletyka terjed a DUE Média-tábor falai közt. Azt beszélnek, hogy a táborvezetőség egy tagja – kinek nevét személyiségi jogai miatt nem árulhatom el – esténként, amikor már mindenki elaludt, lelopódzik a menzára, és felfalja az aznapi maradékot.

Pistike elmondása szerint egyik nap éppen szabálytalanul tartózkodott a földszinti folyosón takarodó után, amikor lépteket hallott közeledni. Mivel félt, hogy lebukik, az egyik asztal alá bújt, és onnan figyelte az eseményeket. Az alak lassan, vontatott léptekkel haladt végig a folyosón, hallani lehetett papucs csattogását a csöndben – egyértelműen a men-

za felé tartott. Pistike elmondása szerint egyszer nekiment az ajtónak, mintha nem lett volna teljesen magánál, de másodjára sikerült bejutnia. A szemtanúnk először úgy döntött, visszafárad a szobájába, de amikor meghallotta a tányérok csörömpölését, mégiscsak tovább követte az elkövetőt. Az ablakokon beszűrődő fény miatt alkalma volt látni, ahogy a maradékfaló átmászik a pulton, és egyenesen a hatalmas fémedényben tárolt ételhez somfordált, és kezével megmarkolva a makarónit – ami az aznapi vacsora volt –, mohón habzsolni kezdte azt. Pistike ettől megundorodott, és lassan hátrálni kezdett, de leverte az egyik porcelán gyertya-

tartót a mögötte lévő asztalról, amire az elkövető felfigyelt, s lassan megfordult. Elmondása szerint szörnyű látvány volt: az egész arcát paradicsomszós borította, a pizsamáján téstadarabok lógtak, a nyakában pedig ott csüngött a DUE-s névjegykarttyája, habár az arcára kent vacsora miatt nem látszott, hogy ki az.

Valóban van valaki a vezetőségben, aki esténként ilyen borzasztó dolgokat tesz? Vagy alvajárával lenne dolgunk? Netán egy külsős próbált belopódzni, és belekóstolni a táborozók kosztjába? A nyomozást folytatjuk kollégáimmal, és hamarosan több információval is tudunk majd szolgálni az esetről.

FELADAT: ESTIMESE

Válogatás a takarodószignál alatt felolvasott esti mesékből.

Lampert Kitti: Pöttöm Péter kalandjai a lapszerkben

Egyszer volt, hol nem volt, ott, ahol Eger vára magasodik, és ahol az egri bika vére folyik, volt egy igazán különleges kis ficó. Pöttöm Péternek hívták, és annyira aprócska volt, mint egy radír, egy faragó vagy egy méretes tejkaramele. Ami azt illeti, Péter haja pontosan olyan színű volt, mint a karamell, szeme pedig mint a csokoládé. Semmi különleges nem volt rajta, kivéve a természetét, aminek előnyeit előszeretettel ki is használta.

Pöttöm Péter ugyanis imádta a kalandokat. Egy igazi kis kíváncsi bajkeverő volt, akire azonban nagy szíve miatt nem lehetett haragudni. Egy unalmas szombati napon, amint Eger utcáit járta, valami izgalmas történet után kutatva, felfigyelt egy molinóra: „DUE Médiatábor”. Péter pöttöm kis szíve azonnal hevesebben kezdett dobogni. Boldogan átgaloppozott az udvaron, majd végigjárta az összes folyosót, és felmászott az összes lépcsőn, ameddig meg nem találta a lapszerkesztőséget. Ahogy meglátta a molinót, ez a bűvös hely kezdett lebegni a szemei előtt, és most végre megérkezett.

Amilyen gyorsan csak bírta, felkapaszzkodott a legközelebbi íróasztal tetejére az egyik hosszabbító kábelén. Laptopok, diktafonok és kábelek között találta magát. Az egyik spirálfűzet margóján állva végigolvastott néhány jegyzetet: – 5W+1H? Hát ez meg milyen sületlenség? – gondolta, és továbbállt a következő laphoz.

Habár nem értette, hogy mi az a W, és mi ért van belőle 5, mégis nagyon szeretne volna ugyanazt csinálni, mint a sok-sok fiú és lány a szerkesztőségben. Csak nem lehet olyan nehéz!

Miközben ezen gondolkodott, kieszt egy tréfát. Az egyik laptopból kilógott egy fülhallgató kábele. Pöttöm Péter adig húzta, rángatta, taszigálta a vezetékét, amíg sikerült kicibálni a számítógépből. A lány, aki hanganyag nélkül nem tudott dolgozni, sóhajtva a kicsúszott zsinór után nyúlt. Péter eközben saját viccén vihogva felugrott a laptop billentyűzetére. Ám arra nem számított, hogy a lány abban a pillanatban gépelni kezd. Rémülten ugrándozott ide-oda a fűrge ujjak elől. Itt

egy kipp, ott egy kopp. A space billentyű pedig a lehető legveszélyesebb területnek tűnt. A nagy ugrabugrás közepette rátévedt az ESC-re, ahonnan már csak egy lépésre volt a biztonság.

– Nem gondoltam volna, hogy az újságírás ennyire veszélyes munka. Olyan aprónak érzem magam ez alatt a hatalmas nyomás alatt – gondolta, miközben lógó orral leült egy, a gépektől jócskán távol eső toll végére. Egy pillanat nyugalma sem maradt, ugyanis hirtelen egy fehér laptop landolt mellette, amitől úgy megrémült, hogy hanyattesett. Miközben feltápáskodott, kénytelen-kelletlen belekapaszzkodott a gép szélébe, ahonnan már csak egy mozdulatra volt a tetejétől. Fent meghökkenve látta, hogy a gépen nyitva van egy üres Word dokumentum. Támadt egy ötlete.

Bátortalanul rálépett az egyik billentyűre, amit egy kis szökkenéssel a következő betű követett. Egyre gyorsabban szökdécselt a gombokon. Amikor belemelegedett, már szinte táncolt.

Talán mégsem olyan nehéz ez az újságírás?

Tóth Viki: György, a Tök

Egyszer volt, hol nem volt, talán meg sem történt, élt egy tök. Nem mindennapi zöldség volt: nemcsak beszélni és gondolkodni tudott, hanem négy lábbal is rendelkezett. Szokatlan külsejét rengeteg egyéb gyümölcs és zöldség kritizálta, ám barátunk ezzel nem törődött; igenis szeretete magát, talán túlságosan is.

A négy lábú tök, akit szólítsatok csak Györgynek, annyira meglegelte legbelül a sokszidást, hogy eldöntötte, mostantól ő fog mindenkit kritizálni. Minden nap kiült a legnagyobb tízemeletes ház elé, egy árnyékos padra, gúnyos vigyorral az arcán, majd akárki arra járt, annak hangosan tudtára adta az illető legszembetűnőbb hibáját. Először még félve kurjongatta a lakók hiányosságait, ám kis idő múlva már élvezte mások kritizálását. Alakosság nem kedvelte Györgyöt, a Tököt. Jobban szerették a régi, szerényebb tökfíút.

Egy meleg, nyári napon György megunt a háztömbök unalmas atmoszféráját, így azon a reggelen nem ült le a padra. Sétálgatott jobbra-balra, míg egy nagy, sárga épülethez ért, vörös cseréptetővel fedve.

Ahogy közelebb merészkedett, meglátta a táblát, ami büszkén hirdette, hogy Botax Motel. „Milyen értelmetlen név”, gondolta, majd egy vidám dalocskát dúdolván be-sétált az épületbe. Az üres recepció mellett felsétált a lépcsőn. Az emeleten nevetés ütötte meg a fülét, ő pedig a hang irányába indult. Amint közelebb ért, egy csapat gyereket pillantott meg, akik jókedvűen mesélték a tegnapi este történeteket. Hirtelen eszébe jutott, mennyire hiányolja a társaságot, a városban mindenki messze elkerülte őt, megkímélve magukat csipős megjegyzéseitől. György, a Tök magányos volt, és erre ő magais rádöbbsent. Egy hirtelen ötlettől vezérelve közelebb lépett a gyerekekhez, majd félve megszólalt:

– Miről beszélgettek? – György hangjára felfigyelt a kis csapat, majd amikor meglátták, hogy a kérdés egy töktől jött meghökkenve bámultak vissza rá. A tök megpróbált egy halvány mosolyt varázsolni az arcára, ám egy ijesztő vigyor lett belőle, még inkább elrettentve a gyereksereget. Ekkor György kiszúrta, hogy az egyik háttérbe húzódtott fiú rázkódó vállal takarja

arcát, majd felegyenesedett, és a tökre mutatva nevetni kezdett:

– Egy tök! Egy beszélő tök! Rádadásul még lábai is vannak! – a fiú már annyira nevetett, hogy térdre esett, majd úgy folytatta az artikulálatlan vihogást. György viszont nem tartotta ezt viccesnek, így az első könnyecseppek után nem tartotta vissza a többi sem. A többi fiatal szúrós szemmel bámulta a földön gurgulázó társukat, az egyikük odalépett Györgyhez, megsimogatta kis tökfjét, majd bátorítóan megszólalt:

– Ne is törődj vele, gonosz természetű van – a szavak hallatán György rádöbbsent, hogy ő sem viselkedett külön módon a társival, így könnyei még inkább megindultak, majd bocsánatkérések közepette egy zsebkendőt kért a lánytól, aki leguggolt hozzá, és letörölgette könnyeit.

György, a Tök teljesen megváltozott. Azóta mindenkivel előzékeny, és egy rossz szava sincsen senkihez. Mind a mai napig a Motel padlásán dúdolgatja a kis dalocskát, amit még ideérkezésekor mormogott bajsza alatt, ha meg nem halt.

FELADAT: KÖNYVAUKCIÓ

A csoporttagoknak rövid fülszövegeket kellett írniuk kitalált könyvekhez, melyeket aztán egy aukció keretein belül értékesítettek könyvkiadó társaiknak.

Harc a könyvekért

Mennyit ér egy regényötlet? Mitől érdekes egy könyv a kiadók számára? Hogyan írjunk fülszöveget? A TextTúra csoport által szervezett keddi árverésen egyik kérdés sem maradt megválaszolatlanul.

Az árverés reggelén harminckét könyvötlet várt arra, hogy kalapács alá kerüljön, a csoport tagjai pedig nemcsak szerzőként, hanem könyvkiadóként is megmérettettek. A kiadók rendelkezésére egységesen tízezer – a résztvevők által előszeretettel „simoleonnak”, vagy „pénzvetnek” nevezett – segítségnyi pénz állt. Ezt az összeget kezdetben mindenki kevesellte, az árverés végére pedig kiderült, hogy félelmeink megalapozottak voltak.

Az első néhány könyvet áron alul adták el. A licitálók nem bántak bőkezűen a pénzüikkel: Tóth Viki például a 400 pénzvetnyi összeget sokallta az egyik ötletért. Ez a felfogás azonban nem volt jellemző a többiekre: lelkes-

désünk már a legelső aukció után fokozatosan emelkedni kezdett. Amint azonban az ötödik fülszöveghez értünk, az addig egyenletesen növekvő árakban nem várt változás következett be: Palotás Zsuzsi Fénytávolság című könyvéért az összes kiadó harcba szállt. A licitek az addigi százasaival emelt tételek helyett majdhogyanem ezer pénzzel ugrottak fel. A könyvet végül Molnár Blanka kiadója vitte el 4100-as rekordáron. A feszültség innentől kezdve szinte tapintható volt: a hoppon maradt kiadók ezután még nagyobb erőbedobással küzdöttek a megmaradt művekért. Amik között természetesen akadtak még olyanok, amik még meg is haladták a Fénytávolság árát. Például a Végzetes szobrászat című könyv, ami szintén Palotás Zsuzsi munkája volt, és 4600 pénz értékben kelt el. A harmadik helyezett mű pedig az Alfréd, a krumpli lett, ami Király Gábor írása. Ez Tóth Viki kiadójának gondozásában jelent

meg, és már szerda este hallhatták a mese-rajongók.

A három legdrágább könyv az árverés felénél már el is kelt. A jelentősen megcsappant költségvetések azonban egyáltalán nem szegték a kiadók kedvét: Király Gábor például úgy harcolt 2000 fölötti áron elkelt műveért, hogy a költségvetése mindössze 600 pénzre rügött. Taktikája azonban sikeresnek bizonyult, mert az utolsó pillanatban is szerzett könyvet.

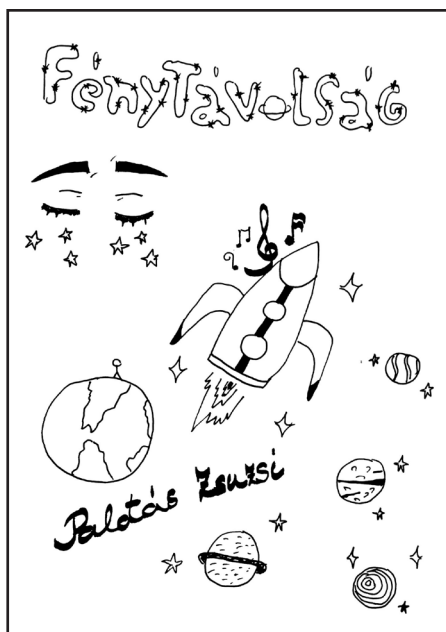
Az árverés a csoportfoglalkozás végére teljes sikerrel zárult: minden kiadó kézírathoz jutott, Palotás Zsuzsi pedig többszörös rekorderként zárta az aukciót. Ő vette meg a legtöbb könyvet, emellett eladott műveivel ő tett szert a legnagyobb bevételre. Az aukció nagy sikerére való tekintettel pénteken újabb történetekre lehet majd licitálni.

Szerző: Lampert Kitti

FÜLSZÖVEGEK

Palotás Zsuzsi: Fénytávolság

Clara 15 éves, és egész életében foglalkoztatta a világűr, és annak minden megfjetten rejtélye. Egyik nap részesévé válik a földöntúli univerzumnak. Este, amikor az éjszakai égboltot bámulva a Göncölszekeret kereste az égen, hanggá változott. A kívánsága valóra vált: fel tudta fedezni a világűr. Mivel nem volt más,

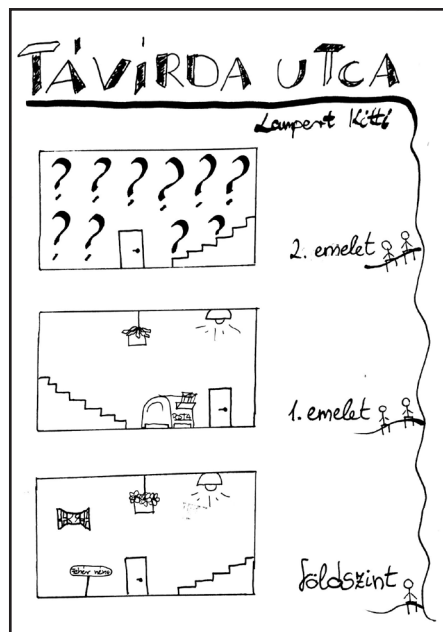
mint hang, nem volt akadály, hogy sötét az űr, súlytalanság uralkodik, és nincsen oxigén. Így nem jelenthetett problémát számára semmi, földöntúli frekvenciákon ugrándozva térképezhette fel a világon túli világot. Ott azonban más törvények érvényesek. Vajon sikerül egy apró hangnak lármát varázsolnia a némaságból?

Lampert Kitti: Távírda utca 4.

Három emelet, öt ember, öt történet. A két világháború között frissen épült bérház lakói rendkívül sokszínűek. Senki sem ismeri a másikat, mégis mindenki tud mindent a szomszédok vagy a szomszédokban lakókról. A részeges kalauz dalolását az egész tömb hallja a lépcsőházban – és vajon a földszinten lakó Fehér néni miért nyitja ki mindig a kis ablakot, ha érkezik? Miért van minden levél bontatlanul napokig az első emeleti lakás előtt? Az épületben bizonyára csak a második emeleten lakó családban nincs semmi különös. Vagy mégsem?

Vida Zsani: Lélekpásztor

Futottam. Hallottam a lépteiket mögöttem, de nem fordultam meg. A hangok így is éppen eléggé biztosítottak: igenis követnek. Nem volt baj. Ez volt a céloim. Követnek, és én csapdába csalhatom őket. Egy erdőben voltunk, néhány bokor tüskés ágát éreztem a húsomba vágni. Azt is éreztem, amikor egy faág felszakította a bőrömet, és kiserkent belőle a

vér. Elestem. Egy nagyobb gödörbe zuhantam, ahogy elvesztettem az egyensúlyom. Az arcom a földön volt, nem volt időm magamtól felkelni, egy kar felrántott. Felállított és szembefordított magával. Nem tudtam megnézni az arcát, tudtam, hogy Nekik dolgozik. Hirtelem rám kiáltott: – Mondd meg! Mondd meg, hogy hol van!

Illusztrációk: Dienes Tifáni

„A művészet a legmagasabb rendű emberi tevékenység”

Nyelvészet, néprajzkutatás és irodalom: ezek a területek egyébként is ezer szállal kötődnek egymáshoz, de Balázs Géza személyében pláne összekapcsolódnak. Utazásaiból, kutatásaiból és tanszékvezetői munkájából kifolyólag rengeteget olvas, és reflexzé vált számára, hogy előadásaira egy halom könyvvel állít be. Mivel mindenről megvan a határozott, rengeteg példával és idézettel tűzdelt véleménye, bátran kérdeztük meglátásairól.

Milyen jelentősége van az irodalomnak manapság?

Van egy irodalomtörténész barátom, Fűzfa Balázs, aki azt mondja, hogy „irodalom nélkül lehet élni, csak nem érdemes”. Bővebben és nagyon személyesen azt lehet mondani, hogy az irodalom művészet, és a művészet a legmagasabb rendű emberi tevékenység. Ezt az ember praktikus okból hozta létre, mert segíti az életet. Már segítette az őskorban is a dal, a tánc és a képzőművészet, vagy éppen a barlangrajzok formájában. Az irodalom nyilván a népköltészetből nőtt ki később, illetve ennek egy válfaja. Tehát aki szépirodalmat, verseket, prózát olvas, az jobban látja részleteiben a világot. Igaz, hogy van egy tanító és szórakoztató hatása is, de sokkal fontosabbnak tartom azt, hogy helyre teszi az ember gondolatait. Olyan, mint egy folyamatos párbeszéd valakivel, aki nincs ott: egy íróval, vagy az ő gondolataival. Egy okos emberrel párbeszédben állni pedig jó dolog.

Mennyire van még igény a klasszikus, igényes irodalmi élményre manapság? Gondolok itt például a slammelés népszerűsödésére.

Ez a formai játék már hamarabb elkezdődött az avantgárral, ami elindította a nagyon erős formalizmust, amiben minden a forma, és emellett nagyon kevés a tartalom. Én elfogadom, hogy vannak formai játékok, de amikor ez teljesen öncélúvá válik, akkor még lehet, hogy érdekes, de a nagyközönségre már nem hat. Ők nem ilyen-

félre kíváncsiak, maximum szórakoznak rajta. A dadaista verseken általában röhögünk – ugyanis azokat még a dadaisták sem veszik komolyan. Innentől fogva szerintem elértéktelenedik ez a fajta művészet. Szoktam is mondani, hogy az avantgárd, a neoavantgárd és a posztmodern egy része is érdekes, viszont ami divatszerrűvé válik, az elidegeníti az olvasókat. Egy avantgárd formai játékos vers nem adja azt az élményt, azt a katarzist, azt a megtisztulást és azt a tanítást, amit egy klasszikus vers tud adni. Például Nemes Nagy Ágnes versei nem avantgárdok, nem posztmodernek és tele vannak gondolattal, szépséggel, csodálatos nyelvi megoldásokkal. Rá nem lehet azt mondani, hogy „meghaladta az idő”, vagy azt, hogy „így már senki sem ír”.

Hogyan egyeztethető össze az újságírás és a szépirodalom?

Sokáig párhuzamosan futott a kettő, olyannyira, hogy a 20. század elejéig – még a közepén és tán a végén is – sok író írt napilapokba. Írtak riportokat is, de leginkább tárcákat, esszéket, mert ennek a magyar újságban nagy története van. Néha előfordult, hogy újságírókból lett író. Például Ady újságírónak nagyon jó volt, költőnek még jobb. Szóval létezik ilyen út, hogy írói vénával megáldott ember sajtóba ír. Ez gazdagítja a magyar sajtót, mert ezek veretes, szép írások. Az újságírók is írhatnának változatosabban, akár szépirodalmi eszközökkel is. Erre azonban ma már nincs igény sem a szerkesztők, sem az olvasók körében. Minél rövidebb, minél egyszerűbb, minél közérthetőbb legyen a szöveg – azt mondják, hogy nem kell nagyon bonyolult mondat szerkezetet írni, mert azt nem érti senki. Ilyen szempontból a sajtó „lefelé” halad, és elszakad a szépirodalom nyelvezetétől.

Ma már elvétve találni olyan szerzőt, és olyan stílusú művet, amire azt mondom, hogy „hú, de szépen meg van írva”.

Mit gondolsz a mai kortárs magyar irodalomról?

Nem vagyok irodalmár. Vannak szerzők, akiket követek és szeretek, és van, akit én fedeztem fel, például Hartay Csabát. Ő a tanítványom volt tizenöt éve. Az egyik órára behozta nekem a verseit, és én azonnal mondtam, hogy nagyon jók. Ma egy elismert költő és szarvasmarhatenyésztő. Nagyon sok írónemzedék van, az idősebbeket talán jobban ismerem. Ők a nagyon idősek, nyolcvan év körüliek, a klasszikus magyar irodalom képviselői. Ágh Istvánnal egy társaságba járunk, és nagyon szeretem a verseit. Szűcs Géza verseit is nagyon szeretem, aki ráadásul velem egyidős. Kemény István is a tanítványom volt – az ő verseit nem kedvelem különösebben, mert nem érintettek meg annyira.

Azt vettem észre, hogy az oktatásban felbukkanó kortárs szerzőket a diákság nagy fenntartásokkal kezeli, miközben nagyon érdekes és értékes műveket írnak. Te hogyan látod ezt a jelenséget?

Eljutnak-e ma a költők a fiatalokhoz? Látok-e verset olvasó fiatalokat? Kivesznek-e versesköteteket a könyvtárból? Olvasnak-e irodalmi folyóiratokat? Utóbbira tudom a választ, mivel tisztában vagyok azzal, milyen példányszámban jelennek meg ezek a folyóiratok – csupán pár száz darabról van szó. Minden megyében van irodalmi folyóirat, és mind tele van versekkel, amik nem jutnak el senkihez. Ki vannak nyomtatva, pár ember talán olvasgatja őket. Az más kérdést, hogy az interneten terjednek-e. Az online közeg azonban más, és egy csomó mű nem születik meg online. Másként olvas az ember ott. Egy verset nem lehet csak a képernyőről befogadni. Át lehet futni, de ha a verssel intim viszonyba akarsz kerülni, sokszor el kell olvasnod. Egy verseskönyvet elő lehet venni a vonaton, vagy ott van előttem a könyvespolcon. „Ezt tíz éve olvastam, és tetszett, úgyhogy most újra előveszem” – az efféle gesztusok nem működnek online.

Szerző: Palotás Zsuzsi

Fotó: Haiman Helga

Irodalom a DUE-ban

Mindig más formában, de az irodalom már régen is jelen volt a DUE életében. 1994-ben saját irodalmi lap működött, 2015 óta pedig önálló kreatív írói csoport színesíti a palettát. A tábor lakóinál érdeklődtünk, mit gondolnak, hogyan kapcsolódhat az irodalom a médiatáborhoz, milyen lehetett régen ez a viszony, és milyen most.

Herczeg Zsolt elmondása szerint már évekkel ezelőtt léteztek irodalmi igényességű tábori alkotások. Rádióműsorok részét képezték, voltak narrációk, amelyek súrolták a novella határát, de gyakran születtek mesék is. Azóta az ilyen típusú alkotás hátterbe szorult. Kruzslíc Dávid ezt azzal magyarázza, hogy most már valamennyivel kötöttebbek a keretek. A címre, a formára és a tartalomra is vannak sablonok, már nincsenek olyan szabad lehetőségek, mint régen voltak.

1994-ben néhány, az írás iránt érdeklődő fiatal kiadott egy újságot a DUE táborokon kívül:

„Nagyon régen – és erre rendkívül büszkék vagyunk – volt a DUE-ban egy év közbeni újság, ami a Nyugatmintájára Nugát néven jelent meg, és a DUE-s alkotók verseit, novelláit és rajzait is tartalmazta” – mondta Herczeg Zsolt. Még olyan személyek is írtak bele, akik most is aktív táborvezetőségi tagok – például Kuti Sándor és Kruzslíc Dávid.

„Egy irodalmi lapot akartunk csinálni. Volt akkor több táborozó is, akinek irodalmi vénája volt, pár olyan srác, akik komolyabban foglalkoztak vers- és prózairással is. Egyébként akkoriban sokkal gyakoribb volt az, hogy verseket írtak az emberek, vagyaz, hogy írásaik megjelentek irodalmi lapokban” – nyilatkozta Dávid.

A DUE-s irodalmi lap azonban csak két számot élt meg. Dávid sze-

rint azért, mert „nem volt mögötte annyi erőforrás, hogy folytatni lehessen”.

A Nugát után több mint tizenöt évre háttérbe szorult az ilyen típusú alkotás. 2010-11-ben azonban már tartottak felolvasóestet Mavrák Kata vezetésével. 2012-ben Kelemen Luci szobájának privát programja volt az irodalmi est. Erről Pesti Valter nyilatkozott:

„2012-ben egy szobában voltunk Lucival és Beliánnal. Estéknként azzal szórakoztattuk magunkat, hogy felolvastunk nekünk az addigi irományaiból.”

Az áttörés a 2013-as táborban történt meg, amikor Luci már az özszes táborozónak rendezett egy felolvasóestet. Ide akkori csoportvezetője, Beke Dani szerint meglepően sokan mentek el – tizenöt-húsz táborozó –, és csak pozitív visszajelzést kapott.

A következő, 2014-es balatonfenyvesi táborban is megtartották a felolvasóestet. Azonban a program folyamán Lucinak elment a hangja, ezért Jamriskó Tamásnak kellett átvennie a helyét felolvasóként.

A korábbi sikereknek köszönhetően 2015-ben már önálló irodalmi csoportjött létre. Luci ebben az évben is szervezett felolvasóestet, akkor azonban már csoportvezetői minőségben, így saját műveket nem olvasott fel. Nem ez volt az egyetlen produkciójuk tavaly: „nagyon jó volt, amikor az én hangkultúra csoportom és Luci írói együtt tudtak működni, és csináltunk egy hangjátékot” – emlékezett vissza Szelényi István az előző táborra. Idén az irodalmi csoport esti mesékkal, ezzel az újsággal és természetesen a felolvasóesttel készül – minden más pedig egyelőre a jövő zenéje.

Szerző: Vida Zsani

„Szerintem összeesküvés-elméleteket terveztek!”

Közvélemény-kutatást végeztünk, hogy mit gondolnak a táborozók a TextTúra csoportról és munkásságunkról. A válaszok fényében összegeztük azt is, hogy valójában milyen tevékenységet folytatunk a hangmozi és a tükörterem között ingázva.

Rendkívül változatos véleményeket kaptunk a táborozóktól. Stekler Bendegúz megdöbbentő sejtése szerint „összeesküvés-elméleteket terveztek, és megpróbálják elpusztítani a motelt a lakóival együtt”. „Megkeresitek a foglalkozásnak való megfelelő helyet, majd összedobjátok az ötleteiteket és a legutósebbeket megvalósítjátok” – fogalmazott meg kicsit életszerűbb elképzelést egy másik táborozó.

Vonyó Bence is kifejtette, hogy véleménye szerint mi folyik a szépirodalmi csoportban: „Gondolom, viccelődtek és szórakoztak, de azért írtok is egy kicsit.”

Az igazsághoz legelső megkérdeztünk, Márfi Bálint állt a legközelebb. Elmondta, hogy szerinte mi lenne a feladata egy kreatív írónak: „megérzésem szerint első lépés-

ben beszélgetek, majd az iskolához hasonlóan kaptok egy témát, és a nap végére ezt kellene feldolgoznotok”.

Valóban beszélgetéssel kezdünk, viszont játszunk, viccelődünk, valamint ötletelünk is, miközben fejlesztjük a kreativitásunkat. A beszélgetés után megkapjuk a témát, amit este nyolc óráig kell kidolgoznunk. Másnap az első foglalkozáson pedig elkészült műveinket olvassuk fel egymásnak.

Az asszociációs szójátékok során véletlenszerűen bedobott szavakból lehetetlenbennél lehetlenebb mondatokat vagy szövegeket sikerül kreálnunk. Mindenkinek lehetősége van megvalósítani az ötleteit, nincs olyan, hogy a „legutósebb”, hiszen Luci szavaival élve „nincs rossz ötlet”.

Írtunk már könyvajánlókat, novellákat és meséket is. Remekül szórakozunk közben, de a hangsúly egyértelműen az íráson van. Témáink változatosak és érdekesek. A legizgalmasabb rész mindig a felolvasás, amikor a kiállunk a többiek elé, és bemutajtuk nekik, amin előző nap dolgoztunk.

Ezután közösen véleményezzük az elhangzottakat.

Luci ezeket az alkalmakat különféle ötletekkel színesíti. Licitálhatunk az általunk kitalált könyvötletekre, kreatív gondolati játékokat játszunk, próbára téve a képzeletőronket. Milyen történet jut eszünkbe egy zeneszámról? Hogyan kerekedhet ki egy történet egy mondatból? Naponta kettő foglalkozásunk van, de igazából a Facebook-on mindig kapcsolatban vagyunk. Vasárnap Herczeg Zsolt volt a vendégünk, akivel a nyilvános beszéd műhelyitkairól beszélgettünk. Kedden Balázs Géza érkezett hozzánk, aki kérésünkre a klisékről beszélt, illetve fontos tanácsokat adott az írás folyamatáról, emellett a nanonovellákat is megismertette velünk.

Közeleg a tábor vége, de biztosra veszem, hogy sohasem fogunk unatkozni ebben a csoportban – főleg ilyen csavaros feladatok mellett nem.

Szerző: Király Gábor

Nem csak újságot olvasunk a táborban

Nagyon sok táborozó a könyvek szeretetén keresztül jutott el a szépiráshoz és az újságíráshoz. Olvasási szokásaikról faggattuk társainkat – messze a fantasy bizonyult a legnépszerűbbnek, de akadt az erotikus művek iránt rajongó DUE-s is.

Tény, hogy a mi generációnk sokkal kevesebbet könyvet olvas, mint szüleink vagy akár nagyszüleink tették, de szerencsére még mindig jelen van mindennapi életünkben az irodalom – a táborlakókéban legalábbis biztosan. „Szeretek olvasni, mivel olyankor a saját fantáziámra vagyok hagyva, elképzelhetem saját magamnak a dolgokat, és ez nagyon izgalmas és szórakoztató” – válaszolta Kovács Virág, amikor az olvasás szépségeiről kérdeztük.

A megkérdezettek nagy része rendszeresen olvas valamit, legyen az blog, újság vagy regény. Mindenki egyetértett ab-

ban, hogy az olvasás igazán jó időtöltés, főleg akkor, ha az ember olyasmit olvas, amit szeret is.

Na de mit is szeretnek olvasni a táborozók? A válaszok túlnyomó többsége a fantasyt választotta kedvencének, az elmentáborban csupán három ember volt, akik kiemelték, hogy csak addig hajlandóak elolvasni valamit, amíg a történet a realitás talaján marad.

„Azért szeretem a fantasy-t, mert segít elfelejteni a valóságot, és egy olyan világba kalauzol, ahol még eddig nem jártam, és mindig tud valami újat és érdekeset mutatni” – nyilatkozta Erdélyi Biborka, aki nagy rajongója a stílusnak. A többi táborozó is egyetértett vele abban, hogy néha jó picit a képzeletünkbe menekülni, és olyan helyszínekről és szereplőkről olvasni, amelyek nem léteznek a valóságban.

Sokan kedvelik még az ifjúsági regényeket, főként a vörös pöttyös könyveket. „Ezek pont a korosztályunkról szólnak, így könnyen beleéli magát az ember a történetekbe, képes azonosulni a karakterekkel és a szituációkkal” – Juhász Eszter szerint ez lehet az oka, hogy sok táborlakó olvas ilyesmit, magát is beleszámítva. Ezenkívül találtunk táborozókat, akik a pszichothrillerekért, történelmi regényekért, az erotikus művekért vagy akár a klasszikus magyar irodalomért lelkesed-

nek.

Ismét sok egyforma választ kaptunk, amikor a kedvenc könyvükről kérdeztük a táborozókat. A legnépszerűbb olvasmány az Éhezők viadala, a Harry Potter és a Trónok harca volt – láthatóan itt is a fantasy témájú könyvek dominálnak.

Végezetül annak jártunk utána, hogy vajon hányan hoztak magukkal valami olvasmányt a táborba is. A megkérdezettek felénél kapott helyet könyv vagy magazin is a bőröndben, sőt még egy Frederico Garcia Lorca-verseskötetet is találtunk, habár hozzátették, hogy a feladatok és programok miatt nem igazán volt idejük olvasni, ha mégis, akkor is csak pár lap erejéig takarodó előtt.

A közvélemény-kutatás alapján megállapíthatjuk, hogy a legtöbb fiatal nem undorodik az olvasás fogalmától a DUE tábor falai között, hiszen ez az egyik hatalmas dolog, ami a médiához köti őket. Remélhetőleg ez még nagyon sokáig így is marad.

Szerző: Molnár Blanka
Foto: Ruszin Szabolcs

IMPRESSZUM

IMPRESSZUM: A TEXTTÚRA CSOPORT LAPJA. Készült a DUE Médiatáborban, 2016.07.15.
FŐSZERKESZTŐ: Lampert Kitti. **FŐSZERKESZTŐ-HELYETTES:** Palotás Zsuzsi. **MUNKATÁRSÁK:** Király Gábor, Molnár Blanka, Németh Eszter, Tóth Viki, Vida Zsani. **CSOPORTVEZETŐ:** Kelemen Luci. **SAKMAI SEGÍTŐ:** Herczeg Zsolt. **ILLUSZTRÁCIÓ: KÉP-ALKOTÓK;** Bán Antal Balázs, Cseh Lucia, Fái-Berkecz Zita, Gömbös Luca, Haiman Helga, Kovács Laura, Ruszin Szabolcs, Sipos Evelin, Varga Ábel, Vonyó Bence. **CSOPORTVEZETŐ:** Sóki Tamás. **TÖRDELÉS: GRAFIK CSOPORT;** Dienes Tifani, Kovács Hanna, Marcsa Arnold, Márfi Bálint, Vörös Dorka. **CSOPORTVEZETŐ:** Klebercz Kriszta.

A MÉDIATÁBOR TÁMOGATÓI: Nemzeti Kulturális Alap, Új Nemzedék Központ Nonprofit Közhasznú Kft., DUE Produceri Iroda Kft., Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata, Canon Hungária Kft., „Inter” Kultúra, Nyelv- és Médiakutató Központ Nonprofit Kft., Bolyai Műhely Alapítvány, Bocskai István Református Oktatási Központ, Halásztelek; Zöld Kakas Liceum, Rádió METU – A Metropolitan Egyetem hallgatói rádiója, Magyar Telekom.

